

DNES číslo 30 • 25. 7. 2013

magazín+TV

VZESTUPY
A PÁDY
**ČESKÉHO
NUDISMU**

MALE NAHATÉ JUBILEUM

Před třiceti lety padla puritánská vyhláška ministerstva vnitra o koupacím úboru a otevřela se první česká nudistická pláž. Co tehdy nudismus pojilo s folkem a dlouhými vlasy? Proč nudistické pláže po revoluci prořídly? A proč se tam opaluje víc mužů než žen?

30.–50. LÉTA IDEOLOGIE

Nahý se slunil už básník Goethe, ale ideologie Freikörperkultur se zrodila až v začátku 20. století. Lídry byli Němci, nudismu přála výmarská republika. Mezi léty 1954 a 1956 se o nahotu bojovalo v NDR. Komunisti tam naháčům ustoupili.

70. LÉTA ROZMACH

Pobřeží Baltu, chorvatské břehy Jadrana i bulharské pláže - tady zažívá nahota nejlepší časy, svlékají se statisíce lidí, má to nádech éry hippies. Proti dnešku jich je v roce 1970 až třikrát víc. V Československu je v té době nudismus tabu.

Pražský rybník Šeberák mezi kunratickými jahodovými plantážemi. Pěšina mezi kopřivami a rákosím. Šedivá omítka vodárny posprejovaná rádobou grafitáckými tagy, kde se vytrvale drží letitý nápis FKK. Za ní drnovitá loučka, která těžko odolává agresivnímu trní a bezinze. Sem tam zdupaná PET lahev.

„Tak odtud vzešel celý československý nudismus,“ praví pyšně Miloš Smutný, jeden z jeho otců, jenž před třiceti lety vyhádal na ministerstvu vnitra úpravu vyhlášky vyžadující koupací úbor. Od té doby je nahota na vyhrazených místech legální.

„Tady byl plot, tamhle brána, tady kasa. Ta tráva se sekala, deka na dece. Za jeden den i tři tisíce lidí se tu opalovaly,“ píchá Smutný prstem do kopřiv a náletů.

Dnes se tu nesluní žádný naháč. Pravda – je osmnáct stupňů, dopoledne, všední den.

„Ještě se nás tu občas sejde i padesát. Tamhle vzadu se usazují úchylové a všelijaká lotrovina. Bohužel. Nemůžeme je úplně vyhodit, pozemek nám nepatří.“

Šeberák se má zastavět nějakými hausbóty, mluví se o tom léta, opulentní projekt zatím spí. A kdysi slavná nudistická pláž čeká jako pacient v klinické smrti na odpojení od přístrojů.

„Tímhle Šeberák každoročně odemykáme.“

Smutný vytáhne z tašky obří klíč. Úsměvná pošetilost stárnoucího nostalgika, pomyslíte si. Ale český nudismus nezahynul.

„Stovky lidí jsou na Hostivaři, Džbanu, tisíce na Lhotě a všude po republice. Povím vám tedy, jak to všechno začalo.“

A STRHLI MI TRENKY!

Jakési léto zkrraje šedesátých let. Miloš Smutný u sebe na zahradě pohostí partu východních Němců, oni ho na revanš pozvou na dovolenou k Baltu. Smutný umí německy pár slov, a tak mu Němci pošlou dopis neznámého znění, jímž se prokazuje ve

v laku průvodčím a ti si ho jako balík předávají, až se v noci dokodrcá na severní pobřeží do ferienlágru. Na zádech stan, plavky, pár košil, opalovací krém Sahara a dvě piva. Těmi se zavděčí hostitelům.

„Ráno vykouknou ze stanu, tam nádherná ženská – nahá. Holčičko, seš odvážná, říkám si. Pak pro mě přijdou, taky všichni nazí, jestli si zahraju volejbal? Proč bych nešel, říkám si, jdu na kurt v trenkách a oni ke mně postaví pět nahých ženských a naproti šest. Byl jsem tak perplex, že ani nevím, jak jsme ten set prohráli. A pak přijde lágrfýrer: Komm! Ostsee! Zatáhli mě za ruku k moři, před vodou – halt! A strhli ze mě trenky.“

Takto osobně poznal zkratku FKK – Freikörperkultur, kulturu naháčství. Další Češi objevili nudismus na dovolených v Jugoslávii (třeba v Koversadě na Istrii) a v Bulharsku.

A u nás? Koncem šedesátek otevřeli v Brně „Eva-pláž“, po pražském jaru s ní byl však šlus. Pár nudistů včetně Miloše Smutného pak tajně dojíždělo do opuštěných lomů Amerika. Na skalní stěně Malé Ameriky stálo bílou barvou ZÁKAZ VSTUPU A KOUPÁNÍ, někdo sem pak později slanič a dopsal V PLAVKÁCH. Čitelný je dodnes.

S místními příslušníky VB to zprvu nebylo tak ostré, pokuty se vybíraly sice pravidelně, čímž byl plněn plán, ale výpalmné bylo relativně nízké. Pak nějaký lojza z horlivosti prořezal švestkám na služebním žigulíku pneumatiky a rozhořela se válka. Občas to skončilo větší demonstrativní akcí s nasazením psů i slzného

ODTUD VZEŠEL CELÝ ČESKOSLOVENSKÝ
NUDISMUS, PRAVÍ MILOŠ SMUTNÝ
NA PRAŽSKÉM ŠEBERÁKU

90. LÉTA EXPERIMENTY

Bláznivé časy, svobodní čeští nudisté zažijí nejdřív chvíle euforie, kdy pořádají velké srazy a vymýšlejí až bizarní soutěže, načež přichází kocovina. Už se neříká nudismus, ale naturismus, naháči stárnou a jejich děti koupání bez plavek moc nebaví.

SOUČASNOST V ÚSTRANÍ

Nová generace českých naturistů se vrací k začátkům. Obnovují se i sportovní srazy v přírodě, ale jsou výrazně skromnější. Větší masy naháčů se potkají hlavně v akvaparcích, kam jich na uzavřené party zavítá i tisícovka.

plynu a někteří pamětníci vzpomínají i na úprk temnými štolami. Nudisti boj o Ameriku nikdy v zásadě nevzdali, ale okolo čtyřiasedmadesátého část z nich bojůvky s bezpečností přestaly bavit. Ti z Prahy a okolí obsadili například Šeberák. Tichých divokých nudapláží se však po republice skrývalo víc: královéhradecký Opačák, Máchovo jezero, Křetínka u Letovic. Všude ale viselo riziko, že se z křoví vynoří esenbák, který bude chtít občanku.

Takhle na tu dobu vzpomíná Martin Paleček: „Člověk si musel hledat místa v hůř přístupných místech – v obilí, u zarostlých rybníků, v kopřivách a trní,

takže jste byl popálený, popíchaný. A stejně jste se nevyhnuli občasnému naschválu, to když na vás narazil známý a vykecal to.“

Legální nudistické pláže poblíž Plzně se dočkal až v létě 1989, u Borského rybníka.

HLÍDAT A HÁJIT

Úplně první vyhrazené místo pro naháče se otevřelo ve třiasedmdesátém, tedy těsně po změně koupací vyhlášky, na pískovně Lhota u Brandýsa nad Labem. O nudismu se začalo opatrně psát v novinách a časopisech, články nebyly moc obsáhlé. Září šestaosmdesátého roku, časopis Stadion, myšlenka sexuologa Miroslava Plzáka:

„Naturisté se nikde na světě neprojevují protispolečensky, stejně jako se neprojevuje protispolečensky zdravotní sestra, ač vidí desítky svlečených mužů přiměřeného věku.“

Problematičtí byli jen devianti, kteří se zpočátku pokoušeli na legální pláže mezi nudisty vmísit, ale pud je obvykle brzy prozradil. Militantní nudisti jednali tvrdě. Historky Miloše Smutného:

„I v novinách se propíralo, jak je házíme do kopřiv, zahazujeme jim foťáky do vody. Jednou vidím, blbec má v rádiu ukrytý kinofilm. Dej to sem, říkám, děti ti ho expres vyvolají – a už tady s tím chodily a mávaly.“

Asi proto se šířilo povědomí o nudistické agresii. Lze se na to dívat i empaticky: po létech perzekuce si malá menšina získaná teritoria logicky bránila razantněji. Podobně lze nazírat i další jevy přetrvávající dodnes – nudističtí „ultras“ se vymezují vůči „normálům“ třeba tím, že lidem v plavkách říkají „textiláci“, což nese příznak despektu.

Pro plné pochopení názoru nudisty Jiřího Blažka: „Když se na nudapláži usadí jeden takový v plavkách, za chvíli k němu přibude další a po chvíli se k nim přidají i ti, kteří to původně třeba ani neměli v úmyslu, a z nudalokality se stane postupně smíšená a posléze textilní. Proto

NATURISTI RADÍ A UKLIDNŮJÍ

Čeho se lidé bojí a jaká je realita, odpovídají ti zkušenější.

STRACH Z EREKCE?

Po chvíli si zvyknete a nahota vám bude připadat zcela normální. Navíc je chybou si představovat pláž jako sjezd modelek Playboye – ve skutečnosti mnohde převládají starší ročníky. Pokud k erekci přece jen dojde, nic vážného se neděje, určitě ji však nevystavujte na odiv a počkejte, až odezní. Někteří doporučují chvílku plavání ve studené vodě. Promenádování se po pláži se ztopořeným mužstvím je považováno za nevhodné.

NA NUDISTICKOU PLÁŽ S DĚTMI?

Dle odborníků nemá nahost žádná negativní účinky na duševní vývoj dětí. Naopak může jim do jisté míry být prospěšná, přináší přirozený pozitivní vztah k vlastnímu tělu, přínosný pak i v době dospívání a navazování prvních intimních kontaktů.

NENÍ NAHOTA V ROZPORU SE ZÁKONEM?

Ne automaticky. Může však být zakázána místní vyhláškou, případně by mohlo jít o přestupek, pokud vzbudíte veřejné pohoršení. To předpokládá existenci osoby, která by byla pohoršena (což je dost subjektivní věc) a konal by v tom smyslu nějaké kroky. Budete-li se mírumilovně slunit v ústraní, kde vás (téměř) nikdo neuvidí, jsou jakékoliv obavy zbytečné. Úplnou jistotu pak znamená cedulí označená oficiální nudistická pláž.
zdroj: *Naturista.cz*

PŘED REVOLUCÍ CHODILI NA NUDAPLÁŽE LIDÉ I ZE VZDORU VŮČI REŽIMU. I PROTO SE PO PŘEVRATU ČÁST NAHÁČŮ VYTRATILA.

si to své území snažíme tolik hlídat a hájit.“

Na „n-plážích“ odjakživa panuje i větší soudržnost. „Nikdo nepozná, jestli jste inženýr, malíř, nebo dělník. Zajímavé bylo, že mezi nás chodili i invalidi, protože tady po nich nikdo z nás nekoukal,“ přidává Smutný další postřeh.

VOLEJBALOVÝ DEBAKL

A přišel listopadový převrat. Nudismus nahradil naturismus, v původním výrazu vyznavači nahoty totiž cítí pejorativní nádech, v tom novém bonusově pevnější sepětí s přírodou. Nemusí to nutně znamenat, že naturista chodí nahý všude. Větší posun byl vidět přímo na plážích – po euforii z léta 1990, kdy vznikla i oficiální organizace a došlo na sportovní turnaje a víkendové srazy, začalo naháčů ubývat. Vysvětlení bychom měli:

„Před revolucí chodilo na nudapláže hodně lidí ze vzdoru vůči režimu,“ míní Martin Paleček, „tak jako jiní nosili dlouhé vlasy, byť jim to nemuselo být příjemné.“

Paralela s přístupem části lidí k folku, který taky přišel o kus publika?

„Přesně tak,“ kývne Paleček.

Podrobněji se o tomto fenoménu rozvypráví Ivoš Žurek, který vede internetové stránky Naturista.cz:

„Předloni jsem po čtrnácti letech obnovil tradici volejbalových turnajů Věstonická Venuše v Pasohlávkách a nepřijelo ani jedno družstvo! Do roku 1997 se každoročně účastnilo několik desítek družstev a turnaj nebyl v sezoně jeden, ale hned dva. Ani loni, ani letos nebyla situace lepší a hrstka Čechů, která se snažila vzdorovat slovínským hostům, toho po dvou setech radši nechala, protože to byl opět debakl.“

Není to ale prý jen české specifikum.

„I u moří je citelný odliv naháčů. Dříve bez výjimky místa obsazená naháčmi dnes obsazují Bosňáci, Poláci – a ti jsou samozřejmě v plavkách,“ říká Žurek.

Z pláží se část naháčů přesunula na uzavřené akce do akvaparků – to je trend posledních let. Například na pražské Noci

naturistů se takto pětkrát ročně sejde pod jednou střechou až tisícovka lidí. Některé bazény vyhrazují pro tuto kategorii určité dny v měsíci.

KDYŽ ZAFOUKÁ...

A co se nezměnilo? Tak třeba nejčastější cesta k odhalení: jdete se koupat, zjistíte, že jste zapoměli plavky, a tak to zkusíte. Anebo je nudistická pláž výrazně volnější. „Zvlášť ženy přijdou na to, že když vylezou v plavkách z vody a zafouká, sundají je a najednou zjistí, že je to příjemnější. Přemlouvat někoho, přesvědčovat ho? Zjistil jsem, že to je špatná cesta,“ říká Martin Paleček.

Co je jisté a nezpochybnitelné: věkový průměr nudistů se proti období před dvaceti lety navýšil, dnes je většina z nich nad čtyřicet. Ne že by rodiče děti na pláži nebrali, ale problém obvykle nastane v pubertě – dítě se začne stydět a odmítá se svléknout, ačkoliv právě pubertáky většina nudistů z tohoto důvodu strpí.

Co tedy přivede k naháčství třeba šestadvacetiletého kluka?

„Já šel čistě ze zvědavosti,“ přiznává Jan Chromistek. „Chtěl jsem na vlastní kůži zažít pocit naprosté svobody při opalování a koupání a být přitom ve společnosti ostatních vyznačů nahoty. Chtěl jsem zjistit, zda tam panuje příjemná a velmi přátelská atmosféra, jak jsem se před návštěvou dočetl z různých článků na internetu, což se mi následně potvrdilo.“

Kamaráda prý nepřemluvil: „Stále mi oponoval, že až bude mít vymodelovanou figuru. Nepochopil, že jde o něco hlubšího – přijmout sám sebe takového, jakým jsem.“

JAKO NA PŘEHLÍDCE

Exhibicionismus, voyeurství. Dvě slova, na která při sběru postřehů k tomuto tématu neustále narážím. Na stránkách Naturista objevím v diskusi zážitek muže, který měl pocit, že jeho žena je až příliš okatě pod dohledem:

„Jak jinak si mám vysvětlit, že pánové několikrát mění polohu

deky, podle toho, kde se nějaká žena objevila, procházejí se mezi ležícími sem tam a vůbec neskrývaně šmírují. Dalo se čekat, že se manželka bude muset svléknout před cizími chlapy, ale aby si musela připadat jako na přehlídce, to asi ne. Navíc zde panovalo divné napětí, bylo skoro ticho, jako by všichni čekali, kdo se objeví a co bude zač.“

Následné komentáře:

A: „Převaha mužů – ta je neoddiskutovatelná. Hlavní příčiny, proč chodí méně žen, vidím dvě: ženy jsou víc sebekritické ke své postavě a hůř se jim hledá volný čas.“

B: „Každý nově příchozí se stane na chvíli terčem pozornosti, ale to je podle mě normální jev.“

Padla-li zmínka o nepoměru mužů a žen mezi naturisty, připojím osobní poznámku: když jsem pátral po jejich názorech, zareagovala jen jedna žena, mladá dívka ze severní Moravy, říkejme jí třeba M. Na nudistickou pláž ji kdysi přivedli rodiče.

Právě s ní se asi nejdál dostaneme k tématu exhibicionismu. Vycházím ze zážitku kolegy: zarazili ho dva nudisti, kteří se nazí vydali pro pivo ke stánku mezi lidmi s plavkami. Odněsli si z toho dojem, jestli to nebyl nějaký druh pózy.

„Já si tuhle situaci dokážu přestavit,“ říká M. „Když jsem na nudapláži, osobně mi textiláci nevadí, pokud vím, že se mohu koupat nahá. Mnoho lidí, když vidí textiláky, se nesvleče, ale já říkám: nemám se za co stydět, ať se stydí oni. Pokud jsem na pláži a vím, že kousek v okolí je stánek s občerstvením, který je v textilní části, upřímně – neřeším to a jdu tam.“

Nyní je M. dvacet let.

„Za tu dobu jsem poznala spoustu lidí a upřímně mohu říct, že naturisti jsou upřímní lidé, neřeší určité nedostatky na svém těle. Kdykoliv se s naturistou na něčem domluví, nemusím se bát, že by mě zradil. O textilácích to říct nemohu.“ ■

jan.malinda@mfdnes.cz